

تأمین ارز کالاهای اساسی

از مرز ۶،۵میلیارد دلار گذشت

بانک مرکزی از ابتدای سال جاری تا ۲۳ شهریور بیش از ۲۵ میلیارد و ۸۶۸ میلیون دلار ارز برای واردات کالاهای اساسی، دارو، صنایع و خدمات تأمین کرده است.

به گزارش ایسنا، بنسا به اعلام روابط عمومی بانک مرکزی، این بانک در راستای تامین نیازهای وارداتی در بخش کالاهای اساسی، ۶ میلیارد و ۵۸۰ میلیون دلار ارز ترجیحی برای واردات این دسته از کالاها که نیاز ضروری مردم است، فراهم کرد.

واردکنندگان بخش تجاری و بازرگانی هم برای واردات ماشین‌آلات و مواد اولیه، ۱۸ میلیارد و ۵۶۳ میلیون دلار ارز گرفتند.

همچنین برای نیازهای خدماتی کشور هم حدود ۲۲۵ میلیون دلار از تأمین شد.

■ ■ ■

۲۲درصد ظرفیت پتروشیمی

خالی است

مدیرعامل شرکت صنایع ملی پتروشیمی گفت: بزرگ‌ترین چالش‌فعلی در صنعت پتروشیمی تأمین خوراک است به طوری که ۲۲ درصد ظرفیت پتروشیمی که ۱۸ میلیارد دلار نیز برای آن سرمایه‌گذاری شده، خالی و عمده دلیل نیز خوراک است. به گزارش ایسنا، حسن عباس‌زاده در مراسم اختتامیه پویش کاهش ۱۰ درصدی مصرف انرژی با بیان اینکه اکنون ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی ۹۶ میلیون تن است، اظهار کرد: تا پایان برنامه هفتم باید به ظرفیت تولید ۱۳۱ میلیون تن برسیم.

وی با تأکید بر اینکه در ابتدای برنامه هفتم توسعه ۵۰

دوم، باید نظام کالابِرج الکترونیک به صورت منظم و ماهانه اجرا شود و از حالت مقطعی و نامنظم خارج شود. تعویق در تخصیص اعتبار، بویژه در شرایط تورمی، به معنای کاهش قدرت خرید دهک‌های پایین و افزایش نارضایتی عمومی است. همچنین حذف دهک‌های ثروتمند باید با سازوکار قابل اعتراض و بازبینی همراه باشد تا اعتماد عمومی به عدالت توزیعی حفظ شود.

رشد ۱۸درصدی واردات کالاهای اساسی در بندر امام(ره)

از ابتدای سال ۱۴۰۴ تاکنون ۸ میلیون تن کالای اساسی، شامل نهاده‌های دامی، در بندر امام خمینی(ره) تخلیه شده است که بخش عمده کالاها به مقاصد مختلف در سراسر کشور ارسال شده است.این روند با رشد چشمگیر نسبت به سال گذشته، جریان روان ورود و خروج کالا را در بزرگ‌ترین بندر تخصصی کالای اساسی کشور تضمین کرده است. در حال حاضر موجودی کالای اساسی در انبارهای بندر امام خمینی(ره) یک میلیون و ۸۰۰ هزار تن است که در مقایسه با مدت مشابه سال ۱۴۰۳ که حدود ۲ میلیون و ۸۰۰ هزار تن بود،بیانگر بهبود روند عملیات تخلیه و بارگیری است.این دستاورد حاصل تلاش برای انتقال سریع کالا از کشتی به انبار و سپس ارسال آن به نقاط مختلف کشور در کوتاه‌ترین زمان ممکن است.

بر اساس اعلام سازمان بنادر انتظار می‌رود در ۶ ماه دوم سال نیز این روند ادامه یافته و رشد حداقل ۱۸ درصدی واردات کالاهای اساسی نسبت به سال گذشته تداوم داشته باشد. همچنین لازم به ذکر است اسکله‌ها و تجهیزات بندر در بهترین شرایط عملیاتی قرار دارند و هیچ نگرانی از بابت ارائه خدمات تا پایان سال ۱۴۰۴ وجود ندارد.

آنطور که گفته می‌شود در مقطع جنگ ۱۲ روزه اخیر نیز با واگذاری مسؤلیت قرارگاه صادرات و واردات دریایی به اداره کل بنادر و دریانوردی استان خوزستان، همه دستگاه‌های اجرایی استان همدلانه همکاری کردند تا تخلیه سریع کالاهای اساسی انجام شود. از این رو حمل ریلی در این دوران به بیش از ۱۰۰ واگن بارگیری روزه ران رسید.

بر اساس این گزارش در بخش حمل جاده‌ای نیز میانگین بارگیری از ۱۵۰۰ کامیون پیش از جنگ، به ۲۵۰۰ کامیون در روز افزایش یافت و حتی رکورد ۳۱۰۰ کامیون در یک روز ثبت شد. این عملکرد در شرایطی رقم خورد که نگرانی‌ها و محدودیت‌های خاص آن دوره نیز وجود داشت اما عملیات بدون وقفه و با نظم مطلوب انجام بود.

پس از پایان جنگ، روند روان تخلیه و بارگیری تداوم یافته و سیاست اداره کل بنادر، کاهش ماندگاری کالا در بندر و انتقال سریع آن به بازار مصرف است. آمادگی کامل تجهیزات و نیروی انسانی، رمز موفقیت و استمرار این روند در ماه‌های آینده خواهد بود.

■ ■ ■

ثبات قیمت طلا در بازار جهانی

قیمت طلا در معاملات روز دوشنبه بازار جهانی تحت تاثیر تمرکز سرمایه‌گذاران بر نشست هفته جاری فدرال رزرو آمریکا و پیش‌بینی کاهش نرخ بهره توسط فدرال رزرو ثابت ماند و نزدیک به بالاترین رکوردش در نوسان بود.

بهای هر اونس طلا برای تحویل فوری بدون تغییر ماند و در سطح ۲۳۴۶ دلار و ۲۲ سنت ثابت ماند. هر اونس طلا در بازار معاملات آتی آمریکا برای تحویل در دسامبر، ۰،۲ درصد کاهش، ۲۳۲۷ دلار و ۶۰ سنت معامله شد. ارزش شاخص دلار آمریکا ۰،۱ درصد افزایش یافت و طلا را برای خریداران خارجی گران‌تر کرد.

داده‌های منتشرشده دانشگاه میشیگان در روز جمعه گذشته نشان داد احساسات مصرف‌کننده در آمریکا تحت تاثیر نگرانی‌ها درباره شرایط کسب‌وکار، بازار کار و تاثیر تورم بر چشم‌انداز اقتصادی برای دومین ماه متوالی در سپتامبر کاهش یافته است. جلسه سیاست‌گذاری فدرال رزرو هفته جاری در بحبوحه چالش‌هایی از جمله اختلاف حقوقی بر سر رهبری آن و تلاش برای تایید نامزد پیشنهادهی دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا برای عضویت در هیات‌مدیره برگزار خواهد شد. سرمایه‌گذاران، موضع فدرال رزرو درباره نگرانی‌های بازار کار و خطرات اقتصادی گسترده‌تر را از نزدیک زیر نظر خواهند داشت. «اس‌پی‌دی آر گلد تراست» بزرگ‌ترین صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله در بورس با پشتوانه طلا در جهان اعلام کرد دارایی‌هایش ۰،۳ درصد کاهش یافته و از ۹۷۷،۹۵ تن روز پنجشنبه گذشته به ۹۷۴،۸۰ تن در روز جمعه رسیده است.

در بازار سایر فلزات ارزشمند، بهای هر اونس نقره بدون تغییر ماند و در سطح ۴۲ دلار و ۱۸ سنت ثابت ایستاد، همچنین بهای هر اونس پلاتین با ۰،۸ درصد افزایش، ۱۴۰۲ دلار و ۲۵ سنت معامله شد و هر اونس پالادیوم ۰،۳ درصد کاهش یافت و به ۱۱۹۲ دلار و ۵ سنت رسید.



ناکارآمدی وزارت تعاون

در ماجرای حذف یارانه دهک‌ها و کالابرج الکترونیکی

کالابرج

بدون میدری؟

گروه اقتصادی: با گذشت بیش از ۶ ماه از آغاز سال، طرح کالابرج الکترونیک

که قرار بود به صورت ماهانه اجرا شود، تنها در ۳ مرحله عملیاتی شده و مرحله چهارم نیز با تأخیر در حال اجراست. این در حالی است که طبق قانون بودجه، تخصیص اعتبار کالابرج باید به صورت منظم و ماهانه انجام شود تا بتواند نقش مؤثر خود را در تأمین امنیت غذایی دهک‌های پایین درآمدی ایفا کند اما عملکرد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در اجرای این طرح نه‌تنها از نظم و شفافیت لازم برخوردار نبوده، بلکه تعویق‌های مکرر، نگرانی‌هایی جدی را درباره عدالت توزیعی و اثربخشی آن ایجاد کرده است.

سختگوی طرح کالابرج اعلام کرده بیش از ۶۰ میلیون نفر مشمول مرحله چهارم هستند اما مشخص نیست این عدد بر اساس چه معیارهایی تعیین شده و ملاک حذف یا اضافه شدن افراد در بازنگری دهک‌ها چیست. وزارت رفاه تاکنون هیچ برنامه مدون و قابل ارزیابی‌ای درباره حذف دهک‌های ثروتمند ارائه نکرده و فرایند اصلاح یارانه‌بگیرها همچنان در ابهام است. این خلأ اطلاعاتی، در کنار نبود گزارش‌های شفاف از نحوه شناسایی دهک‌ها موجب شده اعتماد عمومی نسبت به عدالت در اجرای این طرح تضعیف شود.

از سوی دیگر، تعویق در اجرای منظم کالابرج می‌تواند به زیان دهک‌های پایین جامعه تمام شود. در شرایطی که تورم غذایی فشار مضاعفی بر خانوارهای کم‌درآمد وارد کرده، تأخیر در تخصیص اعتبار کالابرج به معنای کاهش قدرت خرید است. اگر روند فعلی ادامه یابد، هدف اصلی طرح - یعنی حمایت از اقشار آسیب‌پذیر- محقق نخواهد شد.

در مجموع وزارت رفاه باید پاسخگوی این تعلق‌ها و بی‌برنامگی‌ها باشد. اجرای طرح کالابرج نیازمند تقویم دقیق، معیارهای شفاف برای دهک‌بندی و گزارش‌های منظم عملکرد است. بدون این الزامات، طرحی که قرار بود نماد عدالت اجتماعی باشد، به ابزاری ناکارآمد و بی‌اثر در مدیریت معیشت تبدیل خواهد شد.

■ وزیر کار از وعده تا عمل

نظام دهک‌بندی یارانه‌بگیران در ایران به جای آنکه ابزاری دقیق برای هدفمند کردن حمایت‌های اجتماعی باشد، به یکی از پرضابطه‌ترین و پرجالش‌ترین بخش‌های سیاست رفاهی دولت تبدیل شده است. در حال حاضر برای هر دهک جمعیتی حدود ۸

میلیون نفر در نظر گرفته شده که این تقسیم‌بندی عددی، بیش از آنکه مبتنی بر داده‌های واقعی درآمد و هزینه خانوارها باشد، به یک الگوی اداری و غیرواقعی شباهت دارد. در شرایطی که ساختار اقتصادی کشور با تنوع شدید درآمدی، دارایی، اشتغال غیررسمی و تفاوت‌های منطقه‌ای مواجه است، دستیابی به دهک‌های مساوی از نظر جمعیت، عملاً غیرممکن و گمراه‌کننده است.

نتیجه این دهک‌بندی غیرشفاف، حذف ناگهانی حدود ۳ میلیون نفر از فهرست یارانه‌بگیران در ماه گذشته بود؛ اقدامی که موجی از اعتراضات را در میان خانوارهایی به راه انداخت که خود را مستحق دریافت یارانه می‌دانند. بسیاری از این افراد با وجود شرایط اقتصادی دشوار، به دلیل شاخص‌های ناقص مانند تراکنش‌های بانکی یا مالکیت خودرو، در دهک‌های بالا قرار گرفته‌اند و از حمایت‌های معیشتی محروم شده‌اند. این وضعیت نشان

می‌دهد نه‌تنها معیارهای دهک‌بندی دقیق نیست، بلکه فرآیند بازبینی و اصلاح آن نیز فاقد شفافیت، عدالت و پاسخگویی است. در این میان وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی بارها از اصلاح توزیع درآمد و کاهش شکاف طبقاتی سخن گفته اما هیچ اقدام ملموس و ساختاری برای تحقق این وعده‌ها ارائه نشده است. نه گزارش‌ی از بازنگری علمی دهک‌ها منتشر شده، نه شاخص‌های جدیدی برای سنجش وضعیت اقتصادی خانوارها معرفی شده و نه برنامه‌ای برای جبران خطاهای حذف یارانه در دسترس مردم قرار گرفته است. حتی سامانه‌های ثبت اعتراض نیز با محدودیت‌های فنی و اطلاعاتی مواجهند و بسیاری از معترضان، پس از ثبت درخواست، پاسخی روشن دریافت نکرده‌اند.

در چنین شرایطی، فاصله میان شعارهای عدالت‌محور و عملکرد اجرایی وزارت رفاه، روزبه‌روز بیشتر می‌شود. اگر اصلاحات واقعی در دهک‌بندی و توزیع یارانه‌ها رخ ندهد، نه‌تنها اعتماد عمومی به سیاست‌های حمایتی دولت آسیب خواهد دید، بلکه دهک‌های پایین جامعه نیز با خطر محرومیت از کالابرج و سایر حمایت‌ها مواجه خواهند شد. این وضعیت، نیازمند بازنگری فوری در شاخص‌های اقتصادی، شفافسازی فرآیندها و پاسخگویی صریح از سوی وزیر رفاه است. نه تکرار وعده‌هایی که تاکنون از مرز شعار فراتر نرفته است.

نیروگاه‌های خورشیدی خانگی، به‌صرفه‌ترین راهکار تولید برق

مردمی در این حوزه سخن گفت.

■ ظرفیت تجدیدپذیرها در ایران؛ تنها ۱،۸ درصد از شبکه برق

دبیر انجمن انرژی‌های تجدیدپذیر ایران اظهار داشت: «در حال حاضر و با توجه ویژه به انرژی‌های تجدیدپذیر، بویژه انرژی خورشیدی، مجموع ظرفیت نصب‌شده نیروگاه‌های تجدیدپذیر در کشور حدود ۱۸۰۰ مگاوات است که بخش عمده آن، یعنی حدود ۱۲۰۰ مگاوات، مربوط به انرژی خورشیدی است. بقیه شامل نیروگاه‌های بادی، برقیایی کوچک و زغالی است. ظرفیت فعلی ما ۱۸۰۰ مگاوات است، یعنی از این مقدار حدود ۱۲۰۰ مگاوات خورشیدی و مابقی مربوط به سایر فناوری‌هاست. کل ظرفیت اسمی شبکه ما نیز در حال حاضر حدود ۹۵ هزار مگاوات است، بنابراین ۱۸۰۰ مگاوات از ۹۵ هزار مگاوات مربوط به تجدیدپذیرهاست.»

■ مزایای نیروگاه‌های خورشیدی خانگی؛ کاهش اتلاف انرژی و هزینه‌ها

وی افزود: «نیروگاه‌های کوچک‌مقیاس یا همان نیروگاه‌های خورشیدی خانگی از منظر ملی بسیار مقرون‌به‌صرفه‌تر از نیروگاه‌های بزرگ‌مقیاس هستند. ما در خطوط انتقال حدود ۱۲ تا ۱۳ درصد افت داریم. یعنی اگر در نیروگاه‌های بزرگ‌مقیاس ۱۰۰ واحد برق تولید شود، حدود ۸۷ یا ۸۸ واحد به مصرف‌کننده می‌رسد. وقتی نیروگاه‌ها کوچک‌مقیاس باشند و در محل مصرف قرار گیرند، این میزان افت به شکل قابل توجهی کاهش می‌یابد. مزیت دیگر آن کاهش هزینه‌های خطوط انتقال و پست‌های لازم برای رساندن برق از نیروگاه‌های بزرگ به مصرف‌کننده

است. وقتی نیروگاه‌ها در محل مصرف باشند، این هزینه‌ها صرفه‌جویی می‌شود.»

■ **چالش قطعی برق تابستانی در نیروگاه‌های خورشیدی**
زنگنه یکی از مشکلات جدی تابستان امسال را مربوط به نیروگاه‌های کوچک‌مقیاس دانست و گفت: «وقتی نیروگاه‌های کوچک در محل مصرف وصل می‌شوند، اگر مصرف‌کننده برق خود را قطع کند، برق نیروگاه هم قطع می‌شود. یعنی با وجود اینکه هزینه شده و نیروگاه در محل مصرف است، در تابستان و زمان اوج مصرف نمی‌تواند برق تولیدی خود را به شبکه تزریق کند. بنابراین اگر استراتژی وزارت نیرو توسعه نیروگاه‌های کوچک‌مقیاس باشد، باید این مشکل حل شود.»

■ از گرد و خاک تا خرید تضمینی

وی درباره انتقادهایی مبنی بر بازده پایین صفحات خورشیدی در شرایط گرد و خاک اظهار داشت: «کشور ما در کمربند خورشیدی جهان قرار دارد و یکی از بالاترین ظرفیت‌ها برای نیروگاه‌های خورشیدی را دارد. بنابراین ادعای اینکه نیروگاه خورشیدی کارایی ندارد، منطقی نیست. کاهش راندمان صفحات به دلیل گرد و خاک براحثی با بازوهای متحرک (ربات‌ها) قابل رفع است و مساله پیچیده‌ای نیست.» زنگنه درباره خرید تضمینی دولت گفت: «حتی اگر دولت وعده خرید تضمینی بدهد، در عمل معمولاً توان مالی انجام آن را ندارد. تجربه موفق در نیروگاه‌های متوسط و بزرگ‌مقیاس نشان داده فروش برق از طریق بورس انرژی و تابلو سبز بسیار به‌صرفه‌تر است. در حال حاضر روی روشی کار می‌کنیم که نیروگاه‌های کوچک‌مقیاس تجمع و ظرفیت

آنها در بورس عرضه شود.»

■ مشوق‌های مالی و نقش صندوق توسعه ملی

وی با اشاره به مشوق‌های دولت گفت: «مسال دولت مشوق‌های قابل توجهی برای نیروگاه‌های خورشیدی ارائه داده است. صندوق توسعه ملی ۱،۳ میلیارد دلار برای توسعه و احداث هزار مگاوات نیروگاه خورشیدی اختصاص داده که اگر بدرستی مدیریت شود و به بخش خصوصی این صنعت هدایت شود، مشوق خوبی خواهد بود.» زنگنه اصلی‌ترین مانع ورود مردم به سرمایه‌گذاری در این حوزه را تأمین منابع مالی دانست و گفت: «نظام بانکی کشور به صنعت برق بی‌اعتماد است و وثایق سنگین ملکی می‌خواهد که برای سرمایه‌گذاران عادی قابل دسترسی نیست. وزارت نیرو می‌تواند با استفاده از اموال مازاد خود در قالب طرح‌های مولدسازی یا از طریق صندوق‌های ضمانتی، این مشکل را حل کند. همچنین همکاری سایر وزارتخانه‌ها، بویژه وزارت صمت و بانک مرکزی، برای تسهیل ثبت سفارش و تخصیص ارز تجهیزات وارداتی ضروری است.»

■ راهکارهای عملی برای رونق سرمایه‌گذاری در انرژی‌های تجدیدپذیر

زنگنه در پایان خاطر نشان کرد: «این اقدامات می‌تواند مسیر سرمایه‌گذاری مردم در نیروگاه‌های کوچک‌مقیاس را هموار و به توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر کمک کند. هم‌اکنون حدود ۲۰۰ تا ۳۰۰ مگاوات نیروگاه بخش خصوصی با وجود تأمین منابع مالی، پشت سد ثبت سفارش و تخصیص ارز مانده‌اند و این موضوع باید هرچه سریع‌تر حل شود تا سرمایه‌گذاران دل‌سرد نشوند.»

